

ณัฐสุน อินทราวุธ 2550: ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อการกระจายรายได้และความยากจน:
บทบาทของเทคโนโลยีและทุนมนุษย์ ปริญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สังเวียน จันทร์ทองแก้ว,
Ph.D. 122 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ ประการแรกศึกษาสถานการณ์ของการกระจายรายได้และความยากจนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ของประเทศไทย และเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของประเทศเกาหลีใต้ และประการที่สองศึกษาผลกระทบของโลกาภิวัตน์ทางด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีต่อการกระจายรายได้และความยากจน และศึกษานโยบายทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวผ่านนโยบายส่งเสริมการเข้าถึงทางการศึกษา วิธีที่ใช้ในการศึกษาสำหรับวัตถุประสงค์แรกคือ การวิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายปีของประเทศไทยและเกาหลีใต้ในช่วงทศวรรษที่ 1960 ถึง 1990 และวัตถุประสงค์แรกใช้ข้อมูลเฉพาะประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 ถึง พ.ศ. 2547 ทำการคาดประมาณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด แล้วหาคำตอบของสมการทั้งหมดด้วยวิธีการจำลองแบบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีแรกกำหนดให้อัตราการเปิดประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 และกรณีที่สองกำหนดให้ความไม่เท่าเทียมกันด้านการศึกษาลดลงร้อยละ 1

ผลการศึกษาพบว่า ระดับของโลกาภิวัตน์มีระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งจากอัตราการเปิดประเทศ และการลงทุนระหว่างที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1980 ขณะเดียวกันแม้ว่าโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการขยายตัวอย่างมากของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับการกระจายรายได้และความยากจนมีแนวโน้มดีขึ้นโดยรวมในระดับโลก อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงของการกระจายรายได้และความยากจนกลับมีความแตกต่างกันภายในแต่ละประเทศดังเช่น กรณีระหว่างประเทศไทยและเกาหลีใต้ ซึ่งไทยประสบกับการกระจายรายได้เลวลง แต่เกาหลีใต้มีความเท่าเทียมกันเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาที่ทั้งสองประเทศต่างมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราที่สูงใกล้เคียงกัน ความแตกต่างดังกล่าวพบว่าเป็นผลมาจากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลเกาหลีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการศึกษามีความเหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจในแต่ละช่วงเวลามากกว่าไทย สำหรับผลที่ได้จากการจำลองแบบพบว่า ในกรณีแรกทำให้ผลิตภาพปัจจัยการผลิตและอัตราการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้น แต่การกระจายรายได้และความยากจนเลวลง ขณะที่กรณีที่สองทำให้การกระจายรายได้ และความยากจนลดลง

ผลที่ได้จากการศึกษานำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายว่า รัฐควรดำเนินนโยบายการเปิดเสรีการค้าอย่างระมัดระวัง โดยคำนึงถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยีและทุนมนุษย์สำหรับความสามารถในการรองรับเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับระบบเศรษฐกิจเพื่อให้การเจริญเติบโตที่เกิดขึ้นได้กระจายไปสู่บุคคลในระบบเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ นโยบายสนับสนุนการเข้าถึงทางการศึกษาสามารถถูกใช้เป็นทางเลือกนโยบายเพื่อบรรเทาปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของรายได้และความยากจนที่เกิดขึ้นได้